

Rektor

Formas
Box 1206
111 82 Stockholm

Remissvar om Strategisk agenda för nationella forskningsprogrammet för livsmedel

(Ert dnr 2019-02159)

Karolinska Institutet har beretts tillfälle att lämna yttrande över Strategisk agenda för nationella forskningsprogrammet för livsmedel. Bifogade synpunkter har utarbetats av Professor Agneta Åkesson och Docent Anna Bergström vid Institutet för miljömedicin (IMM).

Karolinska Institutet överlämnar härmed gruppens yttrande.

Beslut i detta ärende har fattats av t.f. rektor Karin Dahlman-Wright efter föredragning av specialist Erik Forsse.

Karin Dahlman-Wright

Erik Forsse

Bilaga

Remissvar angående Strategisk agenda för det nationella forskningsprogrammet för livsmedel

Bakgrund

Detta svar har utarbetats av Professor Agneta Åkesson och Docent Anna Bergström vid Institutet för miljömedicin (IMM), Karolinska Institutet som under våren 2018 deltog i sammanställandet av KI:s inspel till den nationella forskningsagendan för livsmedel. I inspelet framhölls agendans tydliga brist på forskning involverande hälsa. En hållbar livsmedelproduktion förlorar sin relevans om den inte också har en hållbar hälsa som målsättning.

Synpunkter

Den föreslagna agendan för det nationella forskningsprogrammet för livsmedel har fem centrala teman. Sammanfattningsvis anser vi att agendan tar upp många viktiga aspekter, men vi önskar göra några förtydliganden och tillägg.

Tema 2: God mat för hälsa och välbefinnande

Vi välkomnar det fokus på kopplingen mellan mat och hälsa som finns i agendan. Vi instämmer i att det för att studera matvanor och kopplingar till folkhälsa behövs data av god kvalitet liksom harmoniserade analysmetoder och matvaneundersökningar både nationellt och globalt. För att studera hälsoeffekter av matvanor behövs även stora befolkningsbaserade kohortstudier där kopplingar mellan livsmedel, dricksvatten och hälsa kan studeras. Tack vare personnummer och nationella hälsoregister har Sverige, tillsammans med de andra nordiska länderna, en unik möjlighet att arbeta med dessa forskningsfrågor. Vi anser därför att även infrastruktursatsningar för uppbyggnad och drift av studier bör tas med i agendan för det nationella forskningsprogrammet för livsmedel, då varaktig finansiering för förädling och drift av befintliga kohortstudier – liksom etablering av nya studier – är en nödvändighet för forskning om matvanor och hälsa.

Tema 4: Innovativ, spårbar och säker mat

Livsmedel och vatten är betydande källor för miljögifter (t.ex. toxiska metaller, persistenta organiska ämnen och produktkemikalier). Utöver de kunskapsluckor som lyfts fram i agendan, behöver vi mer kunskap om hur dessa föroreningar i mat och vatten påverkar människors hälsa. Vi föreslår därför att forskning om långsiktiga hälsoeffekter av skadliga ämnen i maten tas upp i agendan. Därtill föreslår vi att behovet av att studera hälsoaspekter av nya förpackningar avsedda för mat och vatten tas upp i agendan.

Tvärgående perspektiv

Inom forskning om livsmedel och hälsa betonas risk- kontra nyttoaspekter av livsmedel allt mer, t.ex. när det gäller intag av hälsosamma livsmedel men som kontaminerats med skadliga ämnen som t.ex. miljögifter. Risk- och nyttovärdering är därför ett viktigt forskningsområde med relevans för många teman i agendan. Vi föreslår därför att detta område inkluderas i agendan.